

Versienummer protocol

19 mei 2021

Ten geleide:

- Onderstaand protocol geldt voor de gehele sector amateurorkesten verenigd in de Koninklijke Nederlandse Muziek Organisatie (KNMO), alsmede de aangesloten organisaties FASO en NOVAM. Het protocol is gebaseerd op de laatste, actuele informatie van de Rijksoverheid en het RIVM aangaande de maatregelen omtrent Covid-19.
- Los van hetgeen in het protocol wordt beschreven doen we een beroep op ieders 'gezond verstand' om besmettingsrisico's te voorkomen en verantwoordelijkheid te nemen en vooral een zorgvuldige afweging te maken, die past bij de vereniging, leden en dirigent en bij de beschikbare faciliteiten en omgeving.
- Het protocol is van toepassing en verplicht voor **activiteiten voor orkesten met en zonder blazers**.
- In dit protocol maken we onderscheid tussen de leeftijdsgroep tot 18 jaar en de leeftijdsgroep vanaf 18 jaar.
- Dit protocol is specifiek gericht op de muzikale orkestactiviteiten in de binnenruimte waarbij de algemeen geldende regels op samenkomsten in openbare gebouwen c.q. culturele instellingen van toepassing zijn.
- In het geval van een eventuele besmetting in een team of groep - ook al heeft men afstand gehouden - wordt iedereen die aanwezig was tijdens een activiteit als een overig (niet nauw) contact van een bevestigde COVID-19-patiënt beschouwd. Registratie van aanwezige leden middels presentielijsten vergemakkelijkt het eventuele bron- en contactonderzoek door de GGD.
- De richtlijnen opgenomen in dit protocol gelden als voorwaarde (minimale vereiste) voor de activiteiten en kunnen worden aangevuld met lokale wensen/behoefte. Pas in het geval van een organisatie met een eigen gebouw of ruimte de richtlijnen toe uit dit protocol. Indien een ruimte niet in eigen beheer is ga dan in overleg met de beheerder om onderstaande richtlijnen te realiseren.
- Goedkeuring door de gemeente is niet strikt noodzakelijk wanneer de richtlijnen in dit protocol onverminderd worden toegepast. Echter, wij adviseren bij wijzigingen te overleggen met de gemeente en de genomen maatregelen te bespreken.
- Het protocol is opgesteld mede op basis van de adviezen van relevante partnerorganisaties in de (amateur)muzieksector waaronder de Vereniging van Nederlandse Orkesten, het LKCA, de BvOI en Cultuurconnectie.
- Als er updates komen op deze afspraken op basis van verdere versoepelingen of aangescherpte maatregelen worden die zo snel mogelijk gecommuniceerd. Bij updates zal, indien noodzakelijk, de bijlage van dit protocol gewijzigd worden. Het meest recente protocol is te herleiden op basis van de publicatiedatum van het protocol en te vinden op de KNMO website
- Voorwaarde voor activiteiten is dat aan onderstaande richtlijnen wordt voldaan.

- Meer informatie over activiteiten buiten staat eveneens in de bijlage.

Als bijlage 2 bij dit protocol hebben wij ter informatie/advies voor verenigingen bijgevoegd een document met betrekking tot de verantwoordelijkheden voor verenigingen in deze coronatijd, inclusief de huidige basisregels die voor iedereen gelden. Dit document is erop gericht om informatie te verstrekken over de verdeling van verantwoordelijkheden en eventuele aansprakelijkheden.

Om de hygiëne- en afstandsmaatregelen bij repetities te garanderen heeft de branchevereniging KNMO de onderstaande protocolafspraken gemaakt:

1. Algemene instructie

Op diverse plekken in het protocol doen we een beroep op 'gezond verstand'. Iedereen kan redelijkerwijs beoordelen of een situatie tot een verhoogd risico kan leiden. Wij adviseren om bij binnenkomst van het gebouw een 'triage' toe te passen zoals die ook in andere sectoren gebruikelijk/verplicht is. Vraag dus leden/bezoekers bij binnenkomst of ze klachten hebben {verkouden (neusverkouden, loopneus, niezen, keelpijn) hoesten benauwdheid verhoging of koorts plotseling verlies van reuk, smaak of beiden}

- Regels hangen aan de buitenkant van de repetitieruimten/concertzaal waar wordt gerepeteerd (hierna: 'repetitieruimte') en worden binnen herhaald.
- Instructie en regels worden regelmatig besproken met verenigingsleden, dirigent en verdere betrokkenen. Iedere vereniging wijst een à twee personen aan die als 'protocol-contactpersonen' optreden voor vragen en om mensen aan te spreken etc.
- Regels voor leden, ouders van jeugdleden en medewerkers worden ook verspreid via de voor de verenigingen gebruikelijke interne communicatiesystemen (e-mail, ledendeel website).
- Heb bij activiteiten voor jeugd onder dit protocol extra aandacht voor begeleiding van de jeugdleden. Neem afdoende maatregelen zodat wanneer ouders jeugdleden brengen/halen de 1,5 meter in acht kan worden genomen.
- Bepaal op basis van de maatregelen het maximum aantal aanwezigen dat tegelijkertijd in de repetitieruimte en overige ruimten aanwezig mag zijn en hanteer een procedure om dit maximum aantal aanwezigen niet te overschrijden.

Repetities binnen

- Zittende activiteiten mogen in de binnenruimte plaatsvinden met onderlinge afstand van minimaal 1,5 meter zijwaarts in zig-zag-opstelling. Door deze zig-zag opstelling is de afstand in de blaasrichting automatisch meer dan 2 meter. Voor maximale aantallen die door de overheid zijn bepaald bij binnenactiviteiten wordt verwezen naar de bijlage.
- Voor fluiten/piccolo's wordt een uitzondering gemaakt, omdat zij als enige lucht niet rechtstreeks in het instrument blazen maar er overheen. Hierdoor zou een verhoogd risico met betrekking tot verspreiding van aerosolen kunnen ontstaan. Hier blijft een onderlinge afstand van 2 meter zijwaarts gehandhaafd.
- Het is noodzakelijk te weten wie aanwezig zijn. Er moet voor iedereen een vaste zitplaats zijn en er dient vooraf verplicht een gezondheidscheck gedaan te worden.

- Voor iedereen van 13 jaar en ouder geldt dat verplicht een niet-medisch mondkapje moet worden gedragen in het gebouw waar de repetitie wordt gehouden. Als stelregel geldt: rondlopen betekent mondkapje op, vaste speelplek is mondkapje af.
- Bij de beoefening van theater, dans, acteren, muziek of vergelijkbare activiteiten, is het dragen van een mondkapje niet altijd mogelijk. Daarom kan bij de beoefening van theater, dans, acteren, muziek of vergelijkbare activiteiten het mondkapje worden afgezet voor de duur van de beoefening en enkel in de ruimte waar de beoefening plaatsvindt, zoals een repetitieruimte, podium of opnameruimte.
- Zorg dat iedereen ten minste 1,5 meter afstand tot elkaar kan houden in de repetitieruimte maar ook vóór de repetitieruimte en in de foyers / kleedruimten en verkeersruimten rond de repetitieruimte. Gebruik tape en/of linten op de repetitievloer en daarbuiten om de afstand van 1,5 meter aan te geven.
- Maak met toepassing van deze richtlijn tevens een plan voor het gebruik van de ruimte, looproutes bij binnenkomen en verlaten van de locatie, stallen van fietsen, gebruik van toiletten en andere logistieke zaken.
- Breng in de repetitieruimte en de aanpalende verkeersruimten waar mogelijk een 1-richtingsroutering aan, met separate in- en uitgang.
- Bespreek regelmatig de kern van het protocol bij aanvang van de repetities. Blijf dit doen zolang het passend wordt geacht of begin hier wederom mee zodra de aandacht verslapt. Stel aanwezigen in de gelegenheid om vragen te stellen en maak het deelnemers aan activiteiten gemakkelijk om mogelijke twijfels en onzekerheid in een veilige omgeving te bespreken.
- Handhaaf de regels in en om de repetitieruimte.
- Geef leden en medewerkers de instructie dat zij elkaar moeten aanspreken op ongewenst gedrag en bij overtreding van de hygiëne- en afstandsregels.

2. Hygiëne instructie:

Algemeen: Op diverse plekken in het protocol wordt gesproken over het reinigen van oppervlakten, instrumenten etc. Wij adviseren geen alcoholhoudende middelen te gebruiken. Maak een oppervlakte schoon met een sopje of een geïmpregneerd doekje of (b.v. voor je instrument) microvezeldoekje.

- Stel desinfecterende gel met instructie beschikbaar bij binnenkomst van het gebouw.
- Was je handen zowel voor de repetitie als na de repetitie bij thuiskomst.
- Eet niet tijdens de repetities.
- Plaats kuschermen bij b.v. de bar en andere plaatsen waar het houden van afstand niet altijd realiseerbaar is, of vraag de beheerder van het gebouw dit te doen.
- Voor bar en horeca gelden, mits deze geopend mogen zijn, de algemene regels m.b.t. sluitingstijden.
- Stel in alle toiletruimtes desinfecterende gel en papieren wegwerpdoekjes beschikbaar (of laat de beheerder van het gebouw dit doen). Handdoeken worden in het toilet niet gebruikt, gebruik in het toilet papieren wegwerphanddoekjes. Het toilet wordt doorgespoeld met gesloten deksel en we ontraden het gebruik van urinoirs.
- Reinig je instrument regelmatig, bij voorkeur voor en na gebruik. Reinig je instrument buiten de repetitieruimte. Het doel van het reinigen van het instrument is om het nog aanwezige vocht/condens zoveel mogelijk te verwijderen uit het instrument. Bruikbare tips en adviezen zijn o.a. te vinden op de website van [Adams Musical Instruments](#).

- Maak een beperkt aantal personen verantwoordelijk voor het speelklaar maken van de repetitieruimte (zoals stoelen klaarzetten). Deze personen werken hygiënisch (handen wassen e.d.). Zorg dat de repetitieruimte ruim op tijd is voorbereid op de komst van de leden.

De leden kunnen pas tot de repetitieruimte toegelaten worden als de ruimte en orkestopstelling 'speelklaar' zijn. Spreek met elkaar af dat leden niet veel te ruim voor aanvang van de repetitie aanwezig zijn.

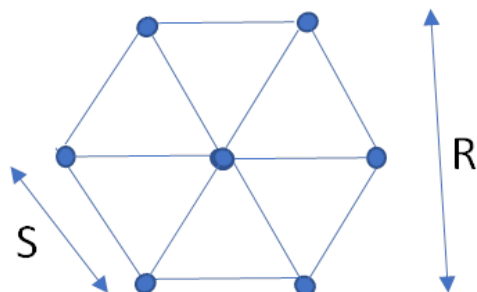
- Voor ieder lid is per orkestactiviteit een vaste stoel en een vaste lessenaar plus eventuele specifieke persoonsgebonden hulpmiddelen beschikbaar, die tijdens de repetitie niet onderling kunnen worden uitgeruild (dempers etc.). Lessenaars die door leden zelf worden meegenomen naar de repetitie dienen voor gebruik gereinigd te worden.
- Stoelen, lessenaars en andere hulpmiddelen die reeds in de repetitieruimte aanwezig zijn en daar ook achterblijven na de repetitie worden voorafgaand aan en na afloop van iedere activiteit gereinigd door degene die gebruik heeft gemaakt van dit materiaal (dus ieder lid reinigt voor en na de repetitie zijn eigen 'plek').
- Iedere musicus/lid werkt alleen met zijn eigen instrument c.q. het aan hem/haar beschikbaar gestelde instrumentarium.
- Bij instrumentarium/hulpmiddelen die worden ingeleend (bijvoorbeeld een orkestvleugel) of noodzakelijk binnen een groep moeten worden gedeeld (slagwerk) wordt het instrumentarium voorafgaand en na afloop van iedere orkestactiviteit gereinigd. Reiniging wordt gedaan door de leden die het instrumentarium/hulpmiddelen gebruiken.
- Instrumentarium dat wordt klaargezet voor repetitie voor gebruik door musici (bijvoorbeeld: stoelen, lessenaars, slagwerk) wordt voorafgaand aan en na afloop van iedere orkestactiviteit gereinigd.
- Instrumentarium en/of hulpmiddel dat te zwaar/groot is om door één persoon te worden verplaatst, mag alleen worden verplaatst of opgeborgen door zogenaamde 'tilkoppels'. Dit zijn vaste koppels vrijwilligers/leden die al het noodzakelijke til- en verplaatswerk verrichten. Zij worden ten aanzien van ziekmeldingen of lichte gezondheidsklachten van henzelf of in hun thuissituatie behandeld als 'één persoon' (dus: bij gezondheidsklachten van de een, zal ook de koppelgenoot automatisch als 'met gezondheidsklachten' worden aangemerkt).
- Alle activiteiten ten behoeve van de voorbereiding van muziekmateriaal (vergaren, binden, betekenen etc.) worden verricht met in achtname van alle bekende hygiënevoorschriften (handen wassen etc.). Indien er nieuwe muziek voor een repetitie beschikbaar wordt gesteld ontvangt ieder lid een persoonlijke set voorbereid muziekmateriaal. Muziekmateriaal wordt uitgedeeld bij voorkeur met handschoenen aan (maar zeker na ontsmetting van de handen) of wordt vooraf persoonlijk toegestuurd.
- Bovenstaande is niet van toepassing bij digitale verspreiding en toepassing van bladmuziek. De KNMO wijst echter wel op de [regelgeving van de FEMU](#) omtrent het digitaal beheer van bladmuziek.
- Neem ook voor alle andere ruimtes zoals inspeelruimtes eventuele voorzorgsmaatregelen in acht.
- Bij de positie van de dirigent ten opzichte van het orkest dient rekening te worden gehouden met afdoende afstand (2 meter) ten opzichte van de meest nabije musicus/lid. Ondanks dat het niet verplicht is bevelen we het gebruik van een mondkapje door de dirigent of het plaatsen van 'spatschermen' aan tussen dirigent en leden/musicus met name in situaties waar de dirigent over een grotere afstand moet spreken met het risico op druppels. Dit is een aanbeveling die de dirigent en de vereniging in onderling overleg kunnen overnemen.

- We adviseren verenigingen om voorafgaand aan de activiteiten in goed overleg te gaan met hun dirigent/instructeur en eventuele wederzijdse onzekerheden bij de activiteiten samen te bespreken. Er moet sprake zijn van een wederzijdse overeenstemming om de activiteiten uit te voeren.

Bij het bepalen van de afstanden tussen blazers en niet-blazers zijn wij gehouden aan het advies van het Outbreak Management Team en het daaruit voortvloeiende besluit van het ministerie van VWS. Ondanks het feit dat er internationaal afwijkende normen worden toegepast dienen wij bij het bepalen van de afstand te voldoen aan de door de overheid gehanteerde richtlijn.

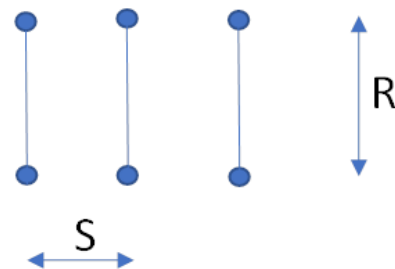
- Bij de orkestopstelling wordt rekening gehouden met een radiale afstand van minimaal 1,5 meter rond het midden van iedere stoel. Hierdoor is de opstelling in zig-zag verband. Een andere optie is een zijdelingse afstand van minimaal 1,5 meter en een afstand in voorwaartse richting van minimaal 2 meter.

Optie Radiaal

S = 1,5; 2; 3 m
 R = 2,6; 3,4; 5,1 m
 Opp. p.p. $\approx$ 2,1; 3,7; 8,4 m²

Optie Achtereen

S = 1,5; 2; 3 m
 R = 2 m
 Opp. p.p. $\approx$ 3; 4; 6 m²

- Leden/musici uit hetzelfde gezin/familie zijn uitgezonderd van de 1,5 meter regel. Ook voor kinderen en jongeren tot 18 jaar geldt niet meer de voorwaarde van onderlinge afstand van 1,5 meter. Wel dienen zij 1,5 meter afstand tot volwassenen in acht te nemen.
- De afstanden hebben betrekking op de afstanden tussen personen (musici/leden) en niet tot de afstand van de muur van de repetitieruimte.
- Voor de opvang van condens vocht uit blaasinstrumenten gebruikt iedere bespeler van een blaasinstrument bij zijn lessenaar een vocht opnemende doek. Instrumenten worden ontdaan van condens vocht boven deze handdoekjes (lekken / uitblazen etc.). De oppervlakte waar condens vocht terecht komt wordt door de bespeler zelf schoongemaakt. De vocht opnemende doek wordt vervolgens door de bespeler van het instrument zelf mee naar huis genomen en gereinigd.
- 'Uitblazen' geschiedt met zo min mogelijk adem- of luchtdruk zodat geen 'sproei-effect' ontstaat. In principe doet zoveel mogelijk de zwaartekracht het werk met kleine 'schudbewegingen'.

3. Gedragsinstructie voor leden, bezoekers

- Houd je aan de instructies van de Rijksoverheid. De actuele instructies zijn steeds te vinden op www.rijksoverheid.nl/coronavirus.
- De kern van die instructies van de Rijksoverheid is op het moment van schrijven van het protocol:
  - o algemeen:
    - houd 1,5 meter afstand;
    - schud geen handen;
    - vanaf 13 jaar is een mondkapje verplicht;
    - was de handen regelmatig met zeep of alcohol;
    - hoest en nies in de elleboog;
    - gebruik papieren zakdoekjes.
  - o blijf thuis en laat je testen als:
    - je zelf een van de volgende klachten hebt: neusverkoudheid, loopneus, niezen, keelpijn, lichte hoest, verhoging of koorts, plotseling verlies van reuk en/of smaak; of
    - iemand in jouw huis koorts en/of benauwdheidsklachten heeft.
- Deel je instrumenten/materiaal/muziek niet met anderen;
- Wees aardig en respectvol voor elkaar.
- Indien je je onveilig of onzeker voelt, bespreek dit dan met het bestuur.

4. Maximaal aantal personen / luchtcirculatie

- Repetitielocaties (niet in eigen beheer) bepalen het maximaal aantal aanwezigen dat tegelijkertijd in de repetitieruimte/verkeersruimte/foyer aanwezig mag zijn. Voor de maximale aantallen bij binnenactiviteiten die door de overheid zijn bepaald, wordt verwezen naar de bijlage.
- Om de toegang te reguleren hanteer een systeem van gespreide binnenkomst van de repetitiefaciliteit.
- Het RIVM heeft op 21 augustus 2020 een update gepubliceerd over ventilatie van ruimten in relatie met COVID-19. Weliswaar is volgens het Rijksinstituut nog niet duidelijk hoe het coronavirus zich (via aerosolen) door de lucht verspreidt, maar raadt wel aan om de risico's daarop te verminderen.

Het RIVM adviseert:

- een ruimte dag en nacht te ventileren, door ramen op een kier te zetten, roosters open te houden, of door middel van mechanische ventilatie;
- meerdere keren per dag de ruimte te luchten, door ramen en deuren tegen elkaar open te zetten, gedurende 10 tot 15 minuten;
- te ventileren volgens de eisen van het Bouwbesluit die gelden voor het gebouw of voor de gebruiksfunctie.

Ventileren is het voortdurend verversen van lucht. De buitenlucht vervangt dan telkens een deel van de binnenlucht. Dat kan door middel van natuurlijke ventilatie (bijvoorbeeld ramen/deuren open zetten) en met een mechanisch ventilatiesysteem. Aanvoer van verse lucht is daarbij essentieel. Het RIVM raadt het gebruik af van apparaten die alleen maar dezelfde lucht in dezelfde ruimte laten circuleren, zoals zwenkventilatoren, mobiele airco's en daarmee vergelijkbare systemen. Luchtbehandelingssystemen die lucht (deels) vervangen door verse buitenlucht acht het RIVM wel bruikbaar.

Door universiteiten en kennisinstituten wordt nog steeds onderzoek gedaan naar de verspreiding van aerosolen en/of de aerogene verspreiding van SARS-CoV-2 in een ruimte. Indien dit tot nieuwe inzichten leidt, zal het RIVM het beleid en de bijbehorende maatregelen aanpassen.

Bovenstaande adviezen gelden uiteraard in samenhang met de reguliere maatregelen die door het Rijk zijn uitgevaardigd. In het (door de rijksoverheid goedgekeurde) KNMO protocol staat omschreven wat verenigingen nog meer kunnen doen om verantwoord hun activiteiten te ondernemen.